

GLASILO SKUPŠČINE
OBČINE LAŠKO

muše delo

Letnik VII. — Laško, marec 1973 — Številka 3 (67)

RUDI GROSAR — NOVI PREDSEDNIK OBČINSKE SKUPŠČINE

Po izvedenih nadomestnih volitvah, ki so bile 23. februarja v 1. volilni enoti, je bil za novega odbornika zbora delovnih skupnosti izvoljen RUDI GROSAR. Na seji zbora delovnih skupnosti je 27. februarja mandatno imunitetna komisija podala poročilo o izvolitvi novega odbornika. Zbor delovnih skupnosti je to izvolitev na tej seji potrdil, nakar je novoizvoljeni odbornik Rudi Grosar podal slovesno izjavo.

Na skupni seji obeh zborov, ki je za tem sledila, so nato odborniki na obrazložen predlog občinske konference SZDL in po postopku za izvolitev izvolili predsednika občinske skupščine.

Za novega predsednika občinske skupščine je bil enoglasno izvoljen RUDI GROSAR.

Ob tej priliki so se od dosedanjega predsednika MIHE PROSENA s toplimi besedami poslovili sekretar občinske konference ZKS CVETO KNEZ, v imenu obeh zborov predsednik zbora delovnih skupnosti VENCESLAV TRUPI, v imenu Tovarne izolacijskega materiala pa AVGUST PINTAR, ki je zlasti poudaril prizadevanja dosedanjega predsednika za uspešno preusmeritev rudnika na novo proizvodnjo. Dosedanjemu predsedniku MIHI PROSENU se je za njegovo dolgoletno uspešno delovanje na vseh področjih družbenega življenja v občini zahvalil tudi novi predsednik RUDI GROSAR ter izrazil željo, da bi bile nje-

gove bogate delovne izkušnje tvorno prisotne tudi v bodoče.

Novoizvoljeni predsednik občinske skupščine je v nadaljevanju skupne seje obeh zborov najprej obrazložil program za delo občinske skupščine, nato pa prešel na obravnavanja nadaljnjih točk, ki so bile na dnevnem redu tega zasedanja.

Tako je občinska skupščina obravnavala in vzela na znanje letno poročilo Občinskega sodišča v Celju in potem osvojila predlagane spremembe in dopolnitve odloka o javnem redu in miru. V ta odlok je sedaj vklju-

čena tudi prepoved in kazenska sankcija za tiste primere, če kdo uporablja pri vprežnih vozilih na lokalnih cestah pri zaviranju take naprave, ki povzročajo okvare cestišča.

Za 8. marec -
ob DNEVU ŽENA
iskrene čestitke!

OSREDNJA PROSLAVA OBČINSKEGA PRAZNIKA

LETOS NA SVIBNEM

Razprave in zbiranje predlogov kje in v kakšnem obsegu naj bi letos proslavili občinski praznik, tečejo v vseh sredinah skoraj že od lanske jeseni.

V pripravah za zbiranje predlogov se je angažirala predvsem Občinska konferenca SZDL. Po zbranih predlogih se je prvotni končni predlog nagibal k odločitvi, da bi naj bil kraj letošnje proslave na Vrhu nad Laškim, čeprav so dokajšnjo težo imeli tudi predlogi zlasti za Svibno, deloma pa tudi za Zidani most in Rečico.

Glede na pripombe in stališča

širšega političnega aktiva z območja Radeč je Izvršni odbor občinske konference SZDL o tem vprašanju ponovno razpravljal. Po ponovni oceni ne le težej ampak tudi družbenopolitične aktivnosti posameznih področij ter pomembnosti komunalnih objektov, ki bi bili s širšim vključevanjem občanov teh področij ob praznovanju izročeni svojemu namenu, je Izvršni odbor OK SZDL pripravil, in občinski skupščini predložil nov predlog.

Pri sklepu o praznovanju letošnjega občinskega praznika, ki ga naj izvede poseben odbor, se je občinska skupščina zlasti opredelila, da bo osrednja proslava letos na SVIBNEM ter krajevni prireditvi na Vrhu nad Laškim ter v Zidanem mostu; osrednji odbor za izvedbo praznovanja v predlaganem sestavu je skupščina občine osvojila v celoti.

Čas se hitro odteka in nemara bo treba tudi s sestavo programa pohiteti, da bodo vse priprave, zlasti pa dolgoročnejske akcije zastavljene in izvršene pravočasno.

GOCE KALAJDŽISKI RAZSTAVLJA

Po bogati razstavi »LAŠKO V OČEH LIKOVNIH UMETNIKOV«, ki je bila decembra lani v prostorih muzejske zbirke v Laškem, nam je vodstvo Muzejske zbirke Laško sedaj pripravilo novo presenečenje.

To pot se predstavlja s svojimi akvareli GOCE KALAJDŽISKI, ki so rodu iz Makedonije, sicer pa že dolga

leta živi med nami in ustvarja svoje umetnine v Marofu pri Jurkloštru.

Ob otvoritvi razstave, ki je bila v petek 23. februarja, je imela uvodni govor prof Milena MOŠKON, kustos pokrajinskega muzeja v Celju, recital iz makedonske književnosti pa je podal Matjaž ARSENJUK, študent AGRFT v Ljubljani.

PRAVICA DO STAROSTNE POKOJNINE KMETOV

PO PRETEKU 6 MESECEV, ODKAR SO BILI IZPOLNJNI POGOJI, GRE PRAVICA DO POKOJNINE UPRAVIČENCU ŠELE OD PRVEGA DNE NASLEDNJEGA MESECA PO VLOŽITVI ZAHTEVKA

Že v prejšnji številki NAŠEGA DELA smo opozorili, da bodo zavezanci prispevka za starostno zavarovanje kmetov imeli v letu 1973 pravico vložiti prošnjo za priznanje starostne pokojnine, če bodo izpolnjeni z zakonom določeni pogoji. Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja je medtem že izdala navodila in ustrezne obrazce za vlaganje takšnih zahtevkov

V letu 1973 bo pridobil pravico do starostne pokojnine:

1. **Kmet**, ki ima na dan uveljavitve pokojnine svojstvo zavarovanca, pod pogojem, da je, oziroma bo v letu 1973 dopolnil 75 let starosti, da ima do dneva uveljavitve pokojnine najmanj 5 let lastnost zavarovanca iz zdravstvenega zavarovanja kmetov in da je opravljal v zadnjih 20 letih najmanj 10 let kmetijsko dejavnost.

Pogoj je še, da ob uveljavitvi pokojnine izroči kmetijo osebi, ki bo postala s prevzemom zavarovanec starostnega zavarovanja kmetov, ali drugi osebi, ki se bo zavezala plačevati prispevek za starostno zavarovanje kmetov.

Če pa ob upokojitvi kmet zadrži kmetijo, se mora sam ali kdo drug zavezati, da bo še nadalje plačeval prispevek za starostno zavarovanje kmetov;

2. **preužitkar**, ki je, oziroma bo v letu 1973 dopolnil 75 let starosti, pod pogojem, da je ob izročitvi posestva imel vsaj 5 let lastnost zavarovanca iz zdravstvenega zavarovanja kmetov in da je v zadnjih 20 letih vsaj 10 let opravljal kmetijsko dejavnost in pod pogojem, da se preživlja z izgovorjenim preužitkom;

3. **kmet-borec NOV** pred 9. 9. 1943 oziroma 13. 10. 1943 pridobi v letu 1973 pravico do starostne pokojnine, če dopolni 70 let starosti, pod pogojem, da izpolnjuje tudi ostale pogoje, ki jih zakon določa za kmeta neborca (5 let lastnost zavarovanca, 10 let opravljanja kmetijske dejavnosti v zadnjih 20 letih in izročitev posestva ali prevzem obveznosti za nadaljnje plačevanje prispevkov za starostno zavarovanje kmetov). Tudi **preužitkarji — borci NOV** pridobijo v letu 1973 pravico do starostne pokojnine, ko dopolnijo 70 let starosti. Ti pa morajo poleg ostalih pogojev izpolnjevati še pogoj, da se preživljajo z izgovorjenim preužitkom.

Kmetje-borci, ki so socialno ogroženi, imajo poleg pravice do starostne pokojnine še **pravico do varstvenega dodatka**. Pogoje in kriterije za socialno ogroženost določijo občinske skupščine, prav tako pa

tudi znesek varstvenega dodatka, ki pa je lahko enak največ razliki med mejnim zneskom najnižjih pokojninskih prejemkov v pokojninskem zavarovanju delavcev in starostno pokojnino kmeta.

Kmet-borec, ki izpolnjuje pogoje za priznanje varstvenega dodatka, pridobi pravico do starostne pokojnine že z dopolnitvijo 60 let starosti, če izpolnjuje tudi ostale pogoje, določene pod točko 1.;

4. **zakonec zavarovanca kmeta ali preužitkarja** pridobi pravico do družinske pokojnine, ko dopolni 65 let starosti, zakonec kmeta-borca pa, ko dopolni 60 let starosti, pod pogojem, da je bil umrl zakonec ob smrti uživalec starostne pokojnine oziroma

ma, da je umrl zakonec ob smrti izpolnjeval pogoje za priznanje starostne pokojnine kmeta oziroma preužitkarja, ki so navedeni pod točko 1., 2. in 3.

Zakonec kmeta-borca ima poleg družinske pokojnine tudi pravico do varstvenega dodatka pod pogojem, da je imel umrl zakonec status kmeta-borca, biti pa mora v podobnem socialnem položaju, kot je bil umrl zakonec.

Končno želimo upravičence zlasti opozoriti na tisto določilo iz zakona, ki določa: **Zavarovancu gre pravica do pokojnine od prvega dne naslednjega meseca po izpolnitvi pogojev, če vložil zahtevek v 6 mesecih od izpolnitve pogojev. Če vložil zahtevek po preteku 6 mesecev od izpolnitve pogojev, pa od prvega dne naslednjega meseca po vložitvi zahtevka.**

KRAJEVNI SAMOPRISPEVEK

V PRVEM LETU

V teh mesecih je (za področje KS Radeče, Vrholovo, Jagnjenica-Svibno in Zidani most) že poteklo, za območja vseh drugih krajevnih skupnosti v občini pa bo konec prihodnjega meseca poteklo eno leto, odkar je bil uveden krajevni samoprispevek.

Sklad za financiranje družbenih dejavnosti pri občinski skupščini je

Radeče	28,58 %
Rimske Toplice	20,46 %
Laško	50,96 %

Pri tem je zanimiva ugotovitev, da priliv samoprispevka domala v vseh mesecih stalno narašča. Vzrok za to so nedvomno povečana izplačila osebnih dohodkov v nekaterih delovnih organizacijah, pa tudi v tem, da so svoje obveznosti z rednim plačevanjem samoprispevka izpolnili tudi vsi drugi zavezanci prispev-

v januarju letos izdelal novo informacijo o zbiranju in uporabi teh sredstev v minulem letu. Iz te informacije povzemamo, da je bilo lani do konca leta 1972 zbrano vsega 1.326.472,15 dinarjev krajevnega samoprispevka. Ta sredstva se po delitvenem ključu delijo na širše območje:

	din 379.105,74
	din 271.396,20
	din 675.970,21
ka (kmetijski proizvajalci, upokojeneci, obrtniki ipd.). Sploh in še posebej pa je razveseljiva ugotovitev, da je bilo v letu 1972 zbrano kar za 126.472,15 dinarjev ali za 10,5 % več samoprispevka, kakor je bilo za to leto planirano (1.200.000,00 dinarjev).	
Od vseh doslej zbranih sredstev bi pripadalo:	
za investicije v šolstvu	220.000,00
za komunalne potrebe	96.000,00
za širše območje Laško	455.970,21
za širše območje Rimske Toplice	175.396,20
za širše območje Radeče	379.105,74
Skupaj	1.010.472,15
	316.000,00

Ta sredstva so bila v letu 1972 angažirana:

za investicije v osnovnem šolstvu

— nabava opreme za šolo Rimske Toplice	750.000,00
— nakup avtobusa za prevoz otrok	168.000,00

za rekonstrukcijo cest

— cesta (Klanec) v Brezi	100.000,00
— cesta Marija Gradec	150.000,00
— cesta Vrh nad Laškimi	50.000,00
neangažirana sredstva	108.472,15

(Nadaljevanje na 6. strani)

RAZLIČNE OSNOVE IN NOVE STOPNJE

ZA PROMETNI DAVEK OD ALKOHOLNIH IN BREZALKOHOLNIH PIJAČ

Z novim letom, ko sta bila uveljavljena zakon o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in odlok o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve (Uradni vestnik občine Laško, št. 8-63/72), so bile nekatere osnove za obračun republiškega in občinskega prometnega davka spremenjene. Spremenjene oziroma zvišane so bile tudi stopnje.

S popisom, ki je bil opravljen prve dni januarja, so bile obračunane ugotovljene razlike. Za vse nadaljnje nabave se sedaj prometni davek obračunava in plačuje kakor doslej z mesečnimi poročili. Te so dolžni zavezanci predlagati davčni upravi najpozneje do 10. dne v me-

secu za pretekli mesec in hkrati poskrbeti, da je obračunani prometni davek v istem roku tudi plačan na račun: 50700-846-019-16

ZBIRNI PREHODNI RACUN DAVKOV OBČANOV SKUPSCINE OBČINE LAŠKO

Zavezance izrecno opozarjamo, da so bile med tem številke računov spremenjene, zato naj vsak številke na prejetih položnicah popravi na gornjo številko, ker pošte in Služba družbenega knjigovodstva položnic s starimi številkami računov ne bodo prevzemale.

Za razliko od prejšnjega načina obračuna, ko se je prometni davek obračunaval od vseh vrst alkoholnih

pijač od nabavljene količine, se sedaj občinski in republiški prometni davek obračunavata od litra le za:

naravno vino, peneče vino, naravno žganje in medico, specialno vino (če je nabavna cena nad 12,00 dinarjev za liter) **ter likerje in močne alkoholne pijače** (če je nabavna cena za liter nad 17 dinarjev).

Davčna osnova za obračun prometnega davka od teh vrst alkoholnih pijač je torej liter alkoholne pijače.

Po stopnjah v odstotku (%) od nabavne vrednosti pijače pa se prometni davek obračunava za:

pivo, druge alkoholne pijače (ki jih nismo navedli poprej), med katere spadajo **specialna vina**, če je nabavna cena za liter izpod 12 dinarjev, **likerje**, če znaša nabavna cena za liter manj kot 17 dinarjev, **osvežujoče peneče brezalkoholne pijače** in **sodavico ter mineralno vodo.**

Osnova za obračun prometnega davka (republiškega in občinskega) je torej za te pijače nabavna cena. Z nabavno ceno je mišljena cena izkazana v računu dobavitelja brez zveznega prometnega davka.

Republiški zakon in občinski odlok o posebnem prometnem davku kot novo kategorijo, ki doslej ni bila obdavčena, obdavčujeta osvežujoče peneče brezalkoholne pijače in sodavico, dočim mineralno vodo obdavčuje le republiški zakon, ker se občinska skupščina za obdavčenje te vrste pijače ni odločila.

Nova mesečna poročila o obračunavanju prometnega davka od navedenih pijač so za razliko od poročil v prejšnjem letu nekoliko zahtevnejša samo glede pravilnega grupiranja pijač, sicer pa so obrazci mesečnih poročil z vpisanimi stopnjami ustrezno prirejeni in dovolj pregledni. Razen tega je davčna uprava zavezancem gostinske stroke posredovala pismena navodila, katere vrste pijač se razvrščajo v posamezne skupine,

NOVA MERILA

ZA OPROSTITEV PLAČILA KRAJEVNEGA SAMOPRISPEVKA

Letno poročilo o poteku zbiranja in uporabi sredstev krajevnega samoprispevka občanov v letu 1972 nakazuje, da je bilo lani vloženih 70 vlog za oprostitev. Največ prošelj je bilo vloženih s področja krajevne skupnosti: LAŠKO, REČICA IN SEDRAŽ.

Do konca minulega leta je bilo rešenih 61 primerov; od teh je 38 zavezancev prejelo ugodne rešitve, v 23 primerih pa zahtevku za oprostitev ni bilo ugodeno, ker je bilo ugotovljeno, da ti zavezanci krajevnega samoprispevka ne izpolnjujejo pogojev za oprostitev; njihovi osebni dohodki namreč presegajo 800,00 din mesečno, oziroma so višji od 400,00 dinarjev mesečno na enega družinskega člana, če je šlo za dohodke od delovnega razmerja, oziroma nadomestila ter za dohodek od pokojnin. Za vse te primere je torej plačevanje in obračunavanje krajevnega samoprispevka upravičeno.

Samo za 9 primerov postopek še teče in bo o njih odločeno, čim bodo podatki o osebnih dohodkih zbrani. Od teh 9 primerov sta: po 2 iz KS Rečica, Rimske Toplice, Marija Gradec in Laško ter 1 primer iz KS Sedraž.

Za letošnje leto so glede oprostitve plačevanja samoprispevka določena nova merila. Občinska skupščina je namreč konec lanskega leta sprejela sklep o valorizaciji najnižjega osebnega dohodka in najnižje pokojnine v letu 1973, od katerih se počeniš od 1. januarja letos ne plačuje krajevni samoprispevek.

Po tem sklepu so plačila krajevnega samoprispevka oproščeni:

— občani, ki imajo osebne dohodek iz delovnega razmerja in pokoj-

nin, ki ne presegajo 1.000,00 dinarjev mesečno;

— občani, ki imajo osebne dohodke od kmetijske dejavnosti, če letni katastrski dohodek ne presega 1.000 dinarjev na gospodarstvo in jim je kmetijstvo edini vir za preživljanje.

Krajevnega samoprispevka bodo na lasten predlog oproščeni tudi občani, ki imajo osebne dohodke iz delovnega razmerja ali pokojnine, če dohodek na enega družinskega člana ne presega 500,00 dinarjev mesečno.

Kakor doslej bo tudi zahtevke po teh merilih obravnavala davčna uprava in o njih odločila z odločbo.

Vsem prizadetim občanom, če izpolnjujejo prej navedene pogoje za oprostitev, priporočamo, da pri svojem krajevnem uradu, v sprejemni pisarni občine ali pismeno in neposredno na naslov davčne uprave vložijo čimprej svoje zahtevke.

ZDRAVSTVENI DOM CELJE

RAZPORED DEŽURNE SLUŽBE

ZA ČAS OD 15. MARCA DO 15. APRILA 1973

DEŽURNI ZDRAVNIK

V MARCU 1973

V APRILU 1973

BABURAK-GRAKALIC
dr. VESNA
DOLANC dr. JOZE
PEČAR dr. SAMO
VELIKONJA dr. TONE
VURNEK dr. BRANKO

20., 27.

15., 22., 29., 30., 31.

19., 26.

21., 23., 24., 25., 28.

16., 17., 18.

3., 6., 7., 8., 10.

1., 5., 12.

2., 9., 13., 14., 15.

4., 11.

Potrebni obiski na domu naj se naročajo pri posameznih zdravnikih v času njihove ordinacije.
Zdravnik, ki nastopi ob delavnikih ob 19. uri dežurno službo, je doma v stalni pripravljenosti od 14. do 19. ure.

H R E P E N E N J E (4)

Kmalu je prišlo naslednje pismo in v njem naslov na polovici strani s tiskanimi črkami: — mamek, oprosti tvoj študent je pri prof. Borisu Breganu, Gozdna ulica 52/b.

Ponovno je prebrala naslov in zamagljilo se ji je pred očmi. Prevzela jo je pekoča bolečina in togo je strmela na naslov. Sedla je skrušeno na najbližji stol. V njej se je nekaj razrušilo. Še in še je brala in roka ji je otrpnila. Nemo je položila pismo na mizo. Spustila se je v glasen, krčevit jok. Solze so ji privrele na oči in ji zalile obraz. V obupu je sedela ob ob mizi še pozno v noč. Mrazilo jo je, ko je votel klic ladijske sirene pretrgal tišino.

Minilo je nekaj dni. Sinovo pismo s sinovim naslovom je ležalo na mizi. Na polovici strani lista v centimetrski velikosti napisane črke so bile težke, kot bi bile izklesane iz kamna. Vsaka črka zase je bolščala vanjo in čutila je nepopisno tesnobo kakor o bližnji velike nevarnosti.

Kolikor bolj je v sebi utrjevala misel, da je enakost imen v večjem mestu možna, toliko močnejše sta rastla v njej negotovost in nemir.

Vse te dni je mehanično opravljala svoje delo. Njene misli so bile druge.

Kako naj loči domnevo od resnice? Kako naj se reši muk in kako naj doseže spet svoj mir? Kako naj ravna, če so njene slutnje resnice?

Sedla je. Pismo je odrinila na vogal mize. Očitno je najbolj trpela zavolj občutka, da ne more prav nič vplivati na stvari in dogodke.

»Molči, ne vprašuj!« je odmevalo vse v njej. Bilo ji je, kot da izgublja tla pod nogami. Ona, ki je v borbi s svetom doslej vedno znala ukrepati in kljubovati!

Minevali so dnevi in tedni. Iz nadaljnjih sinovih pisem je odmevalo veselje. Vživel se je, kot da je doma. Občudoval je profesorjevo veliko znanje in bil hvaležen za njegovo nenehno pripravljenost, da mu pomaga.

Kolega Tine je velik šaljivec in trdi, da sva si s profesorjem celo malo podobna, je brala v tretjem pismu in na koncu: Podobna sva si v doslednosti in volji, da vsaki stvari priveda do kraja, zlasti pri šahu.

Ni čudno, da je v takem razpoloženju pozabljala nase. Prepuščena strahu, se je oddaljevala od svoje prijazne okolice, od prijateljev.

Podoba sina, ki ji je nekoč bil cilj vseh želja, se ji je zdaj povezovala s preteklostjo. Današnjemu pismu so bili priloženi fotografski posnetki z nekega izleta. Med šestimi osebami je v sredini stal njen sin. Na hrbtni strani fotografije je sin napisal: —

Na moji levici je Janin Tine, na desni naš dobri profesor.

Gledala je, odpirala oči, ki so s širokim pogledom strmele v sliko. Osupnila je, kakor da je nenaden blisk razsvetlil čas pred dvajsetimi leti. Tisti čas, ko ji je ledeno srce ob njeni in tisočih drugih tragedijah v grozotni vojni. Čas, ko se je neko pomlad dvignila iz otopenosti in izpolnila svoje hotenje — imeti otroka.

»Da, to — je — on«, je v sebi zlo govala ...

Majhno fotografijo je držala v hladni roki in morala je pomisliti zdaj tudi na človeka, ki ji je omogočil, da je dala življenje zaželenemu otroku. Preko vročih čustev, poklonjenih svoji prvi veliki ljubezni, žrtvi grozotnih taborišč.

Dvajset let je minilo odtlej. Rahlo se je v njej odkrivala bežna misel hvaležnosti tudi njemu, za srečo, ki jo je užila ob rojenem sinu.

Odšla je na vrt. Vitke ciprese so rastle ob robu vrta, ki se je razširjal v oljčni nasad. Stopala je naprej ob stezi na vrh skalnega previsa. Pri srcu ji je bilo hudo. Čutila je, kako je spet sredi vsega tistega, kar je nekoč že izločila iz svojega miselnega sveta. Dolgo je razglabljala o tem.

Zrla je navzdol v korenine mogočne platane, ki so se razraščale spodaj v parku. In spet je dvignila oči v razkošje vej, ki so rastle visoko pod jasno nebo. Tisočero listov je do vrha, pa vendar so korenine in vrh skrivnostno povezani.

Pogled v živo naravo, v njeno mogočno celovitost, ki je enaka pri temni cipresi, visoki platani ali nizkemu brinjevem grmu, jo je pomirjal le kratek čas.

Ni vedela, kaj naj stori, četudi si si je bila o svojem položaju na jasnem. Njen miselni svet se je zamažal. Še sonce je ob tem spoznanju izgubilo zanjo svojo prijazno toploto. Mrazilo jo je.

Ko je zapustila vzpetine in se prek skal, obraslih s kaktejami, vračala proti parku, je seštevala dneve, ki jo še ločijo od sinovih semestralnih počitnic. Pričela je pihati ostra burja. Zavila se je v toplo ruto.

Dan se je nagnil v večer. Proti hiši je stopala prek trnja in skalnatih vzboklin. Veriga dogodkov, ki ji je grozila, jo je stiskala.

Na povratku ni stopila v hišo. Korake je usmerila naprej, po poti k svojim rojakoma.

Že pred vrati se je čutila spet bolj zbrano. Misel, kako lepo je imeti resnične prijatelje, h katerim se v silo lahko zatečeš in s tem odložiš pol bremena, ji je pomagala iz labirinta čustev in neugodja.

»Pozdravljena, Alenka! Menila

sva že, da si se odpeljala k sinu«, sta jo prisrčno sprejela.

»Gotovo zelo težko prenašaš svojo osamljenost«, sta toplo oba hkrati vprašala.

In kot bi ji bila že s temi besedami dala pobudo za razgovor, jima je razložila usodno zapletenost, ki jo zdaj doživlja. Iskreno kot se jima je razkrila takrat, pred dvajsetimi leti, ko je nosila pod srcem plod svojega hrepenenja.

Presenečena nad zamotanimi okoliščinami sta ji hotela pomagati do mirnejše presoje. Predobro sta občutila njen strah za sina in tisto negobjno vprašanje: kako bi mladi Aleš v sebi zdaj doživljal takšno razkritje?

Nekaj časa so vsi trije sedeli, kot da čakajo še na nekoga, ki bi kaj predlagal in pomagal. V sobi je bil mrak. Prijateljica je nalivala čaše in kakor iz strahu pred svetlobo nihče ni prižgal luči. Vsak zase je razglabljal. Tesnobnemu vzdušju se je pridružil še turoben glas neke sirene.

»Alenka, zakaj bi izgubljena tavalala med preteklostjo in sedanostjo?« je odločno prekinila molk zdravnica. »Bodočnost ti bo pokazala pot k odločitvi. Tvoj življenjski pogum sem vedno občudovala,« je še mirno dodala.

V tem hipu je prižgala luč in opazila Ankinu izčrpanost. Oba sta ji svetovala, naj čimprej pride na zdravstveni pregled. Pogovor je obvladala misel, da je edino važno le zdravje.

Tako je podoba bližajoče se nesreče ostala nekje v ozadju in nekoliko obledela vsaj za tisti večer.

Umirila se je pri njiju in doma kmalu legla k počitku, ne da bi tako kot prejšnje dni strmela v sinova pisma in fotografije na mizi. Shranila jih je celo v mizni predal.

Pod plaščem spanca je sanjala, da je vojna. Vojak ji trga iz naročja otroka, njenega otroka. Ko se je borila zanj, se je pretrgala veriga sanj in nekaj nedoločnega jo je zajelo. Zbudila se je trudna. Njena prva misel je bila, ali se more njeno in sinovo življenje odvijati še naprej tako, kakor se je doslej?

Na to ni bilo odgovora.

Bila je izmučena, čutila je izsušeno grlo. Na postelji sedé je strmela predse.

Njene vlažne oči so se dvignile in zazrle v sliko na steni, ki je bila del nje same, v tiste dobrotno sijoče oči junaka Aleša, ki je bil povezan s srečo in bolečino njenega življenja.

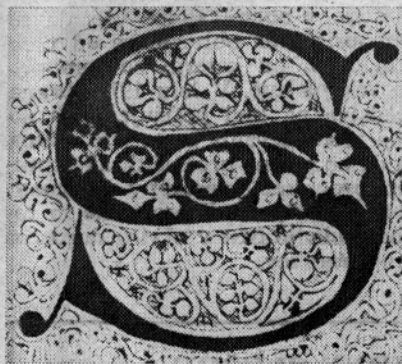
Bil je duševni oče njenega otroka. Resnični oče je bil le pomočnik k njegovemu spočetju. Tako je čutila tudi danes.

(NADALJEVANJE SLEDI)

800 LET JURKLOŠTRA (17)

Nekaj desetletij po dograditvi Jurkloštra, okrog leta 1255, je koroški vojvoda Bernard Spanheimski ustanovil kartuzijanski samostan v Bistri, na pol pota med Borovnico in Vrhniko. Bila je to že tretja kartuzijanska naselbina na Slovenskem, medtem ko v ostali Avstriji in v Nemčiji še ni bilo tedaj nobenega kartuzijanskega samostana. Samostan Bistra je bil v živahnih stikih z žičkim samostanom in Jurkloštom; obstajal je preko 500 let, cesar Jožef II. ga je zatrl leta 1782. Sedaj je v preostalih zgradbah tehniški muzej.

Izmed znamenitosti jurkloštrske zgodovine je treba posebej omeniti jurkloštrske pisatelje. Vsak kraj je ponosen, če je tam rojen kak pisatelj ali pa je kak pisatelj ali pesnik tam deloval. Naša občina se rada ponaša s tem, da je bil v Rimskih Toplicah rojen pesnik Anton Aškerc. Malokomu pa je znano, da so pred stoletji za samostanskimi zidovi v Jurkloštru delovali pisatelji v mnogo težjih kulturnih razmerah kakor danes. Svoje spise so morali namreč z roko pisati na kožo (pergament) in te spise so razširjali samo s prepisovanjem, pa so se nam kljub temu ohranili.

OKRAŠENA ZAČETNA ČRKA »S« IZ ROKOPISNE KNJIGE NAPISANE V JURKLOŠTRU 1428

Enega izmed pisateljev smo že omenili. Bil je to Odon iz Novare, po rodu Italijan, ki je bil prior v Jurkloštru v letih 1189—1190 in je napisal knjigo z latinskimi pridigami. V žičkem samostanu so namreč hranili rokopišno knjigo z naslovom: »Pridige učenika Odon, priorja v Jurkloštru...« Četudi je kratek čas živel v Jurkloštru, je tedaj Odon napisal knjigo pridig.

Drugi pisatelj je živel približno 70 let pozneje. Ime mu je bilo Sifrid (v latinščini Syferidus) in je bil doma s

Švabskega v Nemčiji. Pisal je latinske pesmi in v njih sam omenja svoj življenjepis. Bil je sin premožnih staršev, po očetovi smrti pa je dediščino zapravil. Oženil se je z bogato ženo, toda tudi ta mu je umrla; dokler je imel sredstva, je živel razsipno, ko pa je vse zapravil, je živel bedno življenje. Kakor je sam zapisal, je bil gmotno in moralno na tleh, tedaj pa je iz daljne dežele (s Švabskega) prišel v Jurklošter, samostan ga je »pobral« s tal, ga sprejel, oblekel in mu dal izobrazbo; pri kartuzijancih je našel tako mir in zadovoljstvo. Zavedal se je, da živi med Slovenci, saj je zapisal, da njega, Švaba, redi sedaj slovenska zemlja. Po prejšnjem burnem življenju (ki ga je v samostanu obžaloval), se je res umiril, saj je začel v Jurkloštru pisati pesmi.

Ohranila se nam je majhna, toda debela knjižica, ki jo je vso popisal menih Sifrid. Knjižica meri samo 10 × 7,5 cm, obsega pa 226 pergamentnih listov, vezanih v lesene, s pergamentom prevlečene platnice. Na teh 226 listih je Sifrid s svojo enakomerno pisavo napisal razne spise verske vsebine (vseh skupaj je 22); nekateri so samo prepisi že prej napisanih spisov, 4 izmed njih pa je v obliki pesmi napisal sam Sifrid in niso prepisi. Tri pesmi od teh imajo versko vsebino, ena pesem pa je zgodovinska in opisuje življenje vojvode Leopolda VI. Babenberskega, (drugega) ustanovitelja Jurkloštra. Začetek te pesmi smo objavili v lanski številki 7/8 (julij/avgust) in na tem posnetku lahko vidimo tudi Sifridovo pisavo.

V pesmi, ki ima 236 verstic (verzov), popisuje Sifrid življenje in slavno dejanja vojvode Leopolda VI. Posebej hvali vojvodove zasluge za Jurklošter in navaja, s kakšno skrbnostjo je vojvoda ustanovil in sezidal meniške hišice in cerkev; čitaj listine, popise meja, premotri posestva, njive, travnike, hlapce, dekletke, vrtove, polja, vinograde; vsaka delavnica je v najboljšem stanju; pregled gozdove, živino, vrtove! Menihi so se iz daljnjih krajev zbrali v samostanu. Zanimiv opis tedanjega blagostanja v Jurkloštru.

Ko popisuje Sifrid življenje vojvode Leopolda, nam sporoči nekaj dejstev, ki nam jih noben drugi vir ne sporoča. Zato označuje lani umrli slovenski zgodovinar prof. dr. Milko Kos to pesem kot zgodovinski »vir prvega reda« in ker tedaj še noben drug samostan na Slovenskem ni imel napisane take zgodovine, tudi kot »časovno najstarejši znani vir te vrste pri nas, ki nam nudi tudi nekaj

za našo in avstrijsko zgodovino uporabnih podatkov«. Prof. dr. Kos postavlja nastanek te pesmi v leti 1261—1262, torej v dobo, ko je bil spomin na vojvodo Leopolda še živ, saj je poteklo komaj 30 let od njegove smrti. S tem spisom je Jurklošter postavil lep spomenik svojemu drugemu ustanovitelju. Omenjena knjižica je sedaj shranjena v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani.

STRAN IZ ROKOPISNE KNJIGE NAPISANE V JURKLOŠTRU 1401 — V ZAČETNI ČRKI »F« JE NARISANA SV. KATARINA

Naslednji pisatelj je bil Mihael iz Prage; verjetno je bil Čeh, ker se je vedno podpisoval s dostavkom »iz Prage«, pa tudi nemško ni znal dobro. Najprej je bil prior v kartuziji Marijin vrt pri Pragi, leta 1386 je pa zaradi posebnih okoliščin prišel za priorja v kartuzijanski samostan v Aggsbachu (na Nižjem Avstrijskem). Tam je namreč umrla ustanoviteljica tega samostana, plemkinja Ana, in kot ustanoviteljico so jo pokopali v samostanu. Ob tej priliki je tedanji prior Johannes dovolil vstop v samostan tudi ženskam, da so se udeležile pogreba. Vrhovno kartuzijansko predstojništvo je zaradi tega odstavilo Johanna kot priorja (ženske namreč ne smejo v samostan) in tako je prišel za priorja Mihael iz Prage. (NADALJEVANJE PRIHODNJIČ)

Naročnike obveščamo, da ima

naše delo

GLASILO SKUPŠČINE OBČINE LAŠKO

pri Službi družbenega knjigovodstva v Laškem novo številko žiro računa:

50710-637-55419

UREDNIŠTVO

GIBANJE PREBIVALSTVA V OBČINI

SMRTI:

- KLENOVŠEK Jožef, (74), kmet, Paneče 46;
- POVŠE Friderik, (72), upokojenec, Zebnik 13;
- FRECE Jožefa, (80), upokojenka, Radeče 128;
- FLIS Agata, (67), gospodinja, Trbovlje;
- KMETIČ Janez, (90), preužitkar, Močilno 18;
- PLAZAR Jože, (74), kmet, Brunška gora 1;
- REBERNIK Marija, (76), upokojenka, Veliko Širje 2;
- PLAHUTA Jože (60), upokojenec, Zidani most 30.
- VREČKO Avguštin, (35), gozdni delavec, Polana 46;
- LAPORNIK Frančiška, (76), kmetovalka, Paneče 23;
- ŠUNTA Alojz, (62), kmet, Počakovo 20;
- PERC Josip, (48), delavec, Dobrava 15;
- BRELIH Jožefa, (76), upokojenka, Radeče 161;
- STRNIŠA Lovrenc, (85), upokojenec, Zebnik 30;
- KNEZ Helena, (70), gospodinja Sevc 4;
- HOHKRAUT Franc, (67), upokojenec, Brstovnica 2;
- KLEPEJ Jakob, (89), upokojenec, Skofce 3;
- KRAMARIČ Marija, (46), gospodinja, Ogeče 6/a;
- PINTER Helena, (76), gospodinja, Strensko 17;
- KAJTNA Karl, (85), upokojenec, Ogeče 12;
- VODIŠEK Janez, (80), upokojenec, Reka 2;
- TERBOVC Frančiška, (79), gospodinja, Debro 72;
- TOVORNIK Jože, (77), upokojenec, Šmihel 5;
- STARC Jože, (57), upokojenec, Rečica 37;
- GORIŠEK Janez, (74), upokojenec, Brstnik 12;
- MARINKO Marija, (64), gospodinja, Debro 69;
- BLAN Alojz, (74), upokojenec, Rečica 52;

- REMŠKAR Ferdinand, (60), upokojenec, Laško, Trubarjevo nabrežje 7;
- BUČAN Jakob, (71), upokojenec, Debro 60;
- DEŽELAK Martin, (71), preužitkar, Gozdec 13;
- LAPORNIK Jože, (62), upokojenec, Reka 43;
- VEZOVIŠEK Stanko, (37), Trnovo 4;
- MIKŠE Ivan, (73), upokojenec, Rečica 47;
- OZIMEK Stanislav, (68), upokojenec, Lahomšek 13;
- SVEČNIK Ana, (62), gospodinja, Laško, Rimska cesta;
- ŠANCA Rozalija, (72), gospodinja, Rifengozd 4.

POROKE:

- GOMBOC MARJAN, slikopleskar, Hometež in KOZOROG ZDENKA, konfekcionarka, Prapretno;
- ZOREC MIRKO, orodjar in IVSEK HERMINA, šivilja, oba iz Zidanega mosta;
- ŠKARGET MAKS, strojni tehnik in DOLEN MARIJA, gospodinja, oba iz Radeč.
- PERNIŠEK Martin, delavec, Jagnjenica 17 in GAMSEK Frančiška, gospodinja, Počakovo 2;
- ZUPANČIČ Jože, stavbni klepar, Turje 45 in PLAHUTA Martina, poljedelka, Vrh nad Laškim 37;
- TANŠEK Vincenc, rudar, Selo nad Laškim 9 in MEDVED Antonija, poljedelka, Globoko 5;
- OZIMEK Ivan, šofer, Lahomšek 13 in SLAPŠAK Antonija, delavka, Laško, Podšmihel 4;
- TOPLIŠEK Jože, delavec, Proseniško 11 in JABLANŠEK Stefanija, uslužbenka, Huda jama 3;
- BLAJ Dominik, tesar, Zebnik 15 in BLAJ Alojzija, gospodinja, Zebnik 15 — zlatoporočenca.

RAZPORED DEŽURNE SLUŽBE VETERINARSKÉ POSTAJE LAŠKO

ZA ČAS OD 15. MARČA DO 15. APRILA 1973

1973	Zivinozdravnik	Telefonska številka
17. 3.—19. 3.	Dipl. vet. Vahtar Boris, Radeče	(Klicati LM Radeče) 73-979
24. 3.—26. 3.	Dipl. vet. Kolman Jakob, Laško	
31. 3.— 2. 4.	Dipl. vet. Zeleznik, Laško	
7. 4.— 9. 4.	Dipl. vet. Vahtar Boris, Radeče	(Klicati LM Radeče) 73-979
14. 4.—16. 4.	Dipl. vet. Kolman Jakob, Laško	

Dežurstvo v zgoraj navedenih dneh traja od 12. ure prvega dne do 7. ure zjutraj tretjega dne.

Dežurni veterinar opravlja umetno osemenjevanje v času dežurstva na poziv lastnika plemenice na določenem mestu.

»Naše delo« izhaja mesečno — Izdaja Skupščina občine Laško — Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Lev TÍCAR — Uredništvo in uprava: Laško, Ulica Borisa Kraigherja 2, telefon 73-045, interna številka 4 in 007 — Cena za vsako številko 1 din — Žiro račun pri Službi družbenega knjigovodstva, pedružnica Laško št. 50710-637-55419 — Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do 15. dne v mesecu — Nenaročenih rokopiesov ne vračamo — Tisk in kličejí AERO kemična in grafična industrija Celje

— Glasilo je oproščeno temeljnega davka na promet proizvodov na podlagi mnenja Republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SR Slovenije (št. 421-2/72 od 24. novembra 1972)

KRAJEVNI SAMOPRISPEVEK V PRVEM LETU

(Nadaljevanje z 2. strani)

Za nabavo opreme v osnovni šoli v Rimskih Toplicah je sklad ta sredstva angažiral v tolikšnem obsegu le začasno, ker nekatere delovne organizacije do konca leta niso izpolnile vseh svojih obveznosti do sklada. Prav tako širše območje Rimskih Toplic za komunalne potrebe še ni dobilo pripadajočega deleža. Bodo pa ta sredstva na razpolago po potrditvi zaključnega računa sklada za leto 1972.

Za širše območje Rimskih Toplic velja glede deleža za komunalne potrebe še nadaljnja delitev, določena z odlokom, tj. da pripada krajevni skupnosti:

	dinarjev
Rimske Toplice	40 % ali 38.400,00
Jurklošter	30 % ali 28.800,00
Sedraž	30 % ali 28.800,00

Poročilo vključuje posebno poglavje o obsegu zadev, ki so bile obravnavane v postopku za oprostitev plačila samoprispevka. Zlasti ohrabrujoča je zaključna ugotovitev, da so pristojni organi za zbiranje samoprispevka kakor tudi delovne organizacije v občini storili vse, da se samoprispevek obračunava od vseh dohodkov, od katerih se samoprispevke plačuje. V letu 1972 zbrana sredstva pa tudi potrjujejo, da so bila predvidevanja za to leto realna in da bo možno uresničiti tako sprejete programe investicij v osnovnem šolstvu, kakor tudi programe za rekonstrukcijo cest v okviru dogovorjenih zneskov.